

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 14. heinäkuuta 2023
(OR. en)

11864/23

Toimielinten välinen asia:
2023/0223 (NLE)

JAI 1015
FRONT 235
VISA 148
SIRIS 60

EHDOTUS

Lähettiläs:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	13. heinäkuuta 2023
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2023) 385 final
Asia:	Ehdotus NEUVOSTON PÄÄTÖKSEKSI rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineeseen osana yhdenmukaisen rajaturvallisuuden rahastoa liittyviä täydentäviä sääntöjä koskevan Euroopan unionin ja Islannin välisen sopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2023) 385 final.

Liite: COM(2023) 385 final

Bryssel 10.7.2023
COM(2023) 385 final

2023/0223 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

**rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineeseen osana yhdenntyn
rajaturvallisuuden rahastoa liittyviä täydentäviä sääntöjä koskevan Euroopan unionin
ja Islannin välisen sopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta**

PERUSTELUT

Komissio esitti kesäkuussa 2018 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen perustamisesta yhdenmetyt rajaturvallisuuden rahaston osaksi [COM(2018) 473].

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1148, jolla perustettiin rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukiväline kaudelle 2021–2027, jäljempänä 'rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälinettä koskeva asetus' tai 'BMVI-asetus', hyväksyttiin 7 päivänä heinäkuuta 2021.

BMVI-asetuksen tarkoituksena on osoittaa solidaarisuutta myöntämällä rahoitustukea niille (jäsen)valtioille, jotka soveltavat ulkorajoja koskevia Schengenin säännösten määräyksiä. Sillä kehitetään Schengenin säännöstöä, mihin Schengenin säännösten täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen osallistuvat maat, jäljempänä, 'Schengenin säännöstöön osallistuvat maat', osallistuvat.

Komissio esitti myös ehdotuksen [COM(2018) 375] seitsemään yhteistyössä hallinnoitavaan rahastoon, rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukiväline, jäljempänä 'BMVI', mukaan luettuna, sovellettavia yhteisiä säännöksiä koskevan kehyksen laatimisesta. Asetus (EU) 2021/1060 (jäljempänä 'yhteisiä säännöksiä koskeva asetus') annettiin 24 päivänä kesäkuuta 2021.

Islanti ilmoitti 1 päivänä syyskuuta 2021 päätöksestään hyväksyä BMVI-asetuksen sisältö ja saattaa se osaksi sisäistä oikeusjärjestystään. Komissio esittää tämän ehdotuksen ennen kuin se on saanut Islannilta ilmoituksen perustuslaillisten vaatimusten täyttymisestä, jotta vältetään BMVI-asetuksen todellisen soveltamisajan lyhentäminen Islannissa. BMVI-asetuksen johdanto-osan 75 kappaleen mukaisesti tällainen järjestely olisi tehtävä sen jälkeen, kun asianomainen maa on ilmoittanut kirjallisesti täyttäneensä kaikki sisäiset vaatimuksensa.

BMVI-asetuksen 7 artiklan 6 kohdassa säädetään, että Schengenin säännösten määräysten täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen osallistuvien maiden BMVI:hin osallistumisen luonteen ja osallistumistapojen määrittämiseksi olisi toteutettava järjestelyjä asianomaisten assosiaatiosopimusten asiaankuuluvien määräysten mukaisesti. Nämä järjestelyt ovat sopimuksia, jotka unioni on tehnyt Schengenin säännöstöön osallistuvien maiden kanssa SEUT-sopimuksen 216 artiklan mukaisesti.

Sopimuksissa olisi myös määriteltävä näiden maiden rahoitusosuus, jolla ne osallistuvat unionin BMVI:lle osoitettuun talousarvioon. Rahoitusosuudet olisi laskettava kunkin osallistuvan maan bruttokansantuotteen perusteella prosenttiosuutena kaikkien osallistujavaltioiden bruttokansantuotteesta.

Schengenin säännöstöön osallistuvien maiden on Schengenin säännösten täytäntöönpanoon osallistumista koskevien sopimusten nojalla hyväksyttävä kaikilta osin unionin toimenpiteet, mukaan lukien BMVI-asetus, joilla kehitetään Schengenin säännöstöä tai jotka perustuvat siihen.

BMVI:lle kohdennettu unionin talousarvio olisi pantava täytäntöön asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046, jäljempänä 'varainhoitoasetus', mukaisesti. Schengenin säännöstöön osallistuvien maiden on myös toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että SEUT-sopimuksessa ja siitä johdetussa unionin oikeudessa vahvistettuja varainhoitoa ja sen valvontaa koskevia säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan.

Yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen osalta kaikki sen määräykset ja liitteet eivät ole merkityksellisiä BMVI:n kannalta. Lisäksi eräissä yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen

säännöksissä vahvistettujen periaatteiden soveltamista on mukautettava vastaamaan Schengenin säännöstöön osallistuvien maiden asemaa.

Sopimuksilla otetaan käyttöön myös erityisiä mekanismeja, joilla sopimuksia voidaan mukauttaa nopeasti, jos täytäntöönpanoa koskevaan keskeiseen unionin lainsäädäntöön, kuten varainhoitoasetukseen ja yhteisiä säännöksiä koskevaan asetukseen, tehdään muutoksia.

Sopimuksilla olisi varmistettava, että BMVI:n väliarvioinnissa otetaan huomioon Schengenin säännöstöön osallistuvien maiden viivästynyt osallistuminen.

Talousarvion ja varainhoidon valvonnan osalta jäsenvaltioihin sovelletaan horisontaalisia velvoitteita (esimerkiksi tilintarkastustuomioistuimen, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF), EPPOn ja komission toimivalta) joko suoraan perussopimusten tai unionin johdetun oikeuden perusteella, edellä mainittu yhteisiä säännöksiä koskeva asetusta mukaan lukien. Nämä velvoitteet koskevat jäsenvaltioita ipso facto, eikä niistä sen vuoksi säädetä BMVI-asetuksessa. Näin ollen nämä velvoitteet on ulotettava Schengenin säännöstöön osallistuviin maihin tämän ehdotuksen kohteena olevan sopimuksen kautta.

Sopimukset sisältävät myös Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmää (ETIAS) koskevan määräyksen. Tämä on tarpeen ottaen huomioon Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmän (ETIAS) perustamisesta ja asetusten (EU) N:o 1077/2011, (EU) N:o 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 ja (EU) 2017/2226 muuttamisesta 12 päivänä syyskuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1240 86 artiklan, jossa täsmennetään, että kaikki jäljellä olevat tulot, jotka ETIAS-järjestelmästä saadaan sen toiminta- ja ylläpitokustannusten kattamisen jälkeen, osoitetaan unionin talousarvioon. Jotta asetuksen (EU) 2018/1240 86 artiklaa voidaan soveltaa tasapuolisesti kaikkiin asetukseen osallistuviin valtioihin, Schengenin säännöstöön osallistuvien maiden rahoitusosuutta rahoitustukivälineen temaattiseen välineeseen olisi vähennettävä suhteellisesti, jos ja kun jäljellä olevat tulot osoitetaan unionin talousarvioon.

Unionin olisi tehtävä sopimukset kunkin neljän Schengenin säännöstöön osallistuvan maan kanssa. Tämä ehdotus koskee sopimusta Islannin kanssa.

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Tämän ehdotuksen tarkoituksena on allekirjoittaa unionin ja Islannin välinen sopimus kyseisen maan rahoitusosuudesta rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineeseen kaudella 2021–2027 ja tätä osallistumista koskevista täydentävistä säännöistä. Se koskee tällaisen järjestelyn kolmatta sukupolvea.

• Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa

Ei sovelleta.

• Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa

Ei sovelleta.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• Oikeusperusta

Sopimuksen allekirjoittamista koskeva ehdotus perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 77 artiklan 2 kohtaan ja 218 artiklan 5 kohtaan.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 3 artiklan 2 kohdan ja asetuksen (EU) 2021/1148 7 artiklan 6 kohdassa tarkoitetun mukaisesti ehdotus kuuluu unionin yksinomaiseen toimivaltaan eikä toissijaisuusperiaatetta siten sovelleta.

- **Suhteellisuusperiaate**

Ehdotus on tarpeen, jotta voidaan panna täytäntöön asetuksen (EU) 2021/1148 7 artiklan 6 kohdassa vahvistettu vaatimus, jonka mukaan Schengenin säännösten määräysten täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen osallistuvien maiden kanssa on toteutettava järjestelyjä, jotta niiden osalta voidaan määrittää yhdenmetyt rajaturvallisuuden rahaston osaksi perustettuun rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineeseen osallistumisen luonne ja osallistumistavat.

- **Toimintatavan valinta**

Ei sovelleta.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarviointit/toimivuustarkastukset**

Ei sovelleta.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Ei sovelleta.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Ei sovelleta.

- **Vaikutustenarviointi**

Ei sovelleta, koska ehdotus liittyy ohjelman hallinnointiin ja tavoitteena on allekirjoittaa kansainvälinen sopimus, joka on neuvoteltu neuvoston antamien neuvotteluohjeiden mukaisesti. Islanti noudattaa rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen perustamisasetuksessa määritellyjä sääntöjä sekä yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen ja varainhoitoasetuksen sovellettavia artikloja samalla tavoin kuin EU:n jäsenvaltiot.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Ei sovelleta.

- **Perusoikeudet**

Ei sovelleta.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Sopimusluonnoksen 10 artiklassa ja liitteessä määrätään osallistuvan maan vuotuisesta rahoitusosuudesta yhdenmetyt rajaturvallisuuden rahaston talousarvioon.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Kaikki asetuksessa (EU) 2021/1048 asetetut valvonta-, raportointi-, suorituskyky- ja arviointivaatimukset koskevat Islantia.

- **Selittävät asiakirjat (direktiivien osalta)**

Ei sovelleta.

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

Ei tarvita.

Edellä esitetyn perusteella komissio ehdottaa, että neuvosto päättää, että sopimus allekirjoitetaan unionin puolesta, ja valtuuttaa puheenjohtajansa nimeämään yhden tai useamman henkilön, jolla on valtuudet allekirjoittaa sopimus unionin puolesta.

Komissio on tehnyt erillisen ehdotuksen neuvoston päätökseksi liitteenä olevan, rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineeseen osana yhdennetyn rajaturvallisuuden rahastoa liittyviä täydentäviä sääntöjä vuosiksi 2021–2027 koskevan Euroopan unionin ja Islannin välisen sopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta¹. Neuvosto hyväksyy tämän päätöksen Euroopan parlamentin hyväksynnän saatuaan.

¹ COM(2023) 394

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineeseen osana yhdenmetyt rajaturvallisuuden rahastoa liittyviä täydentäviä sääntöjä koskevan Euroopan unionin ja Islannin välisen sopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 77 artiklan 2 kohdan yhdessä sen 218 artiklan 5 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Neuvosto valtuutti 21 päivänä helmikuuta 2022 komission aloittamaan neuvottelut² Islannin, Norjan kuningaskunnan, Sveitsin valaliiton ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan kanssa Schengenin säännöstöön osallistuvien maiden rahoitusosuuksia koskevista järjestelyistä ja maiden osallistumiseen liittyvistä täydentävistä säännöistä, mukaan lukien säännökset, joilla varmistetaan unionin taloudellisten etujen suojaaminen ja tilintarkastustuomioistuimen toimivalta tehdä tarkastuksia, ja saattamaan ne päätökseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1148³ mukaisesti. Neuvottelut Islannin kanssa saatettiin menestyksekkäästi päätökseen parafoimalla sopimus 14 päivänä helmikuuta 2023.
- (2) Asetuksella (EU) 2021/1148 kehitetään Schengenin säännöstöä, ja Tanska on Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevan 4 artiklan mukaisesti päättänyt saattaa kyseisen asetuksen osaksi kansallista lainsäädäntöään. Pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän päätöksen hyväksymiseen, päätös ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan.
- (3) Tällä päätöksellä kehitetään niitä Schengenin säännöstön määräyksiä, joihin Irlanti ei osallistu neuvoston päätöksen 2002/192/EY⁴ mukaisesti. Irlanti ei sen vuoksi osallistu tämän päätöksen hyväksymiseen, päätös ei sido Irlantia eikä sitä sovelleta Irlantiin.

² Neuvoston päätös (EU) 2022/442, annettu 21 päivänä helmikuuta 2022, luvan antamisesta aloittaa neuvottelut Islannin, Norjan kuningaskunnan, Sveitsin valaliiton ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan kanssa sopimusten tekemiseksi Euroopan unionin ja kyseisten maiden välillä yhdenmetyt rajaturvallisuuden rahaston osaksi perustettua rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälinettä koskevista täydentävistä säännöistä (EUVL L 90, 18.3.2022, s.116).

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1148, annettu 7 päivänä heinäkuuta 2021, rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen perustamisesta osaksi yhdenmetyt rajaturvallisuuden rahastoa (EUVL L 251, 15.7.2021, s. 48).

⁴ Neuvoston päätös 2002/192/EY, tehty 28 päivänä helmikuuta 2002, Irlannin pyynnöstä saada osallistua joihinkin Schengenin säännöstön määräyksiin (EYVL L 64, 7.3.2002, s. 20).

- (4) Sen vuoksi sopimus olisi allekirjoitettava unionin puolesta sillä varauksella, että sopimuksen tekeminen saatetaan myöhemmin päätökseen,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Hyväksytään rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineeseen osana sisäisen turvallisuuden rahastoa liittyviä täydentäviä sääntöjä kaudella 2021–2027 koskeva Euroopan unionin ja Islannin välisen sopimuksen allekirjoittaminen Euroopan unionin puolesta sillä varauksella, että mainitun sopimuksen tekeminen saatetaan päätökseen.

Allekirjoitettavan sopimuksen teksti on tämän päätöksen liitteenä.

2 artikla

Neuvoston pääsihteeristö laatii valtakirjan, jossa komission nimeämä henkilö (nimeämät henkilöt) valtuutetaan allekirjoittamaan sopimus sillä varauksella, että sopimuksen tekeminen saatetaan päätökseen.

3 artikla

Tämä päätös tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*